

LOCSMÁNDI LÁSZLÓ

költészete

Locsmánci László költő barátom verseiből válogattam. Együtt gyerekeskedtünk Fertődön, majd görbe életútja néhányszor össze-összekapcsolódott az enyémmel. Minden késői találkozásunkkor versei szellemiekben és lelkiekben gazdagon terített asztalánál ültünk. Talán azért is tud ilyen mélységben beszélni a létezésről, mert szegény sorban induló élete során volt pannonhalmi diák, kispap, gyógypedagógus, magánéletében pedig az élet peremére szorult rokkantnyugdíjas. A saját létezése mellett a versek hordozta fájdalomtól mégis az örök emberi remény, hit és szeretet árad. Hogy a dolgok végső soron rendben vannak, és Isten figyelő jelenlétében és szeretetében élünk – ha rosszul is. Jelenleg Sopronban él, fia, leánya, volt felesége és barátai lelki és anyagi támogatásában. Három verseskötete jelent meg. Ő a kislajkai táj, a Hanság természeti miszticizmusától átszőtt képeibe, a szegényparaszti létet megélt családja iránti vágy és a magányosság fájdalmába csomagolja hitét, szeretetét, világlátását.

egy napon

szemedben madárfészkek
illata, bükkök álma.
nyárvégi határszélek
feküdtek tarisznyádba.
mindig vártalak haza.
jöttél, ha jött az este.
ősz tarló bánata
kísért, és puskád csendje.
kalapod peremére
heveredett a meggyzag,
a szilvák nyugodt kékje
s néhány kigyúlt csillag.
aztán egy napon:
arcodba bújt a berek,
vadludak sötét V-je.
nem hozol nyúlkenyeret:
már huszonhárom éve...

Laci felnőtté eszmélődésekor meghalt az édesapja. Az apa-fiú kapcsolat az érzelmek, a feladatok, a vállalások, a sors mély kútjában gyökerező archaikus szerepek így átkerültek az emlékezés, a hiány mindennapi megélésébe. A fiú mindennapi várakozása után már felnőtt fejjel is érezzük, mennyire beleégnék a sorsunkba apáink, rokonaink, és mennyire összefut életünkben a „múlt, jelen s jövő”.

adventi dal

csak szeretni akartam
kicsit bőklászni benned...
rorátés-szép havakban
menni lábnyomod mellett...
csak szeretni akartam
tűzet gyújtani benned...
Jézus-váró havakban
melengetni a lelked...

ősz kedves

szemed kékjét őrsi még
ősz csillag ősz kék
esteledő vadlud-ék...
barna ősz berkenye
halgan hulló gesztenye
vérző somok sebhelye...
csósz-csoszogta messzeség
csöndes ősz estebéd
nem lehetsz oly messze még...
kőkeményeknek kék haja
készülődő tél hava
ősz kedves: térj haza...

Az apa és anya hiánya után a kedves hiánya és vágya szól ezekből a versekből. Nagyon keveset és nagyon tapintatosan, de az igazán fontosat vágyjuk egymástól: a melengetést, a tűzgyújtást, az otthont. Juhász Gyulát idéző képeiben, a természet változásában saját belső világát és fájdalmát mutatja be.

ünnepek után ...

az ünnepek véget értek
elfogytak a judás-pénzek
nincsenek magdolna-könnyek
ablakunkon káin zörget
kereszt-cipelni nem várnak
izmos cirenei-vállak
péter-kakasok sem szólnak
nyugodt-álmú árulóknak
a riadt nyájnak nincs ura
zokog kőlcsey himnusza
tapossuk a téli sarat
zakeus-fán varjúcsapat
az ünnepeknek vége lett
és vérzik-vérzik hét sebed

Az érzékeny ember – és egy hívő ember miért ne lenne érzékeny – hamar észreveszi a világot, a vallás és a mindennapi élet képmutatásait. És ezt Isten is tudja, látja, és fáj neki. Az ünnep elmúltával Isten velünk van, de vajon mi is Vele maradtunk-e? Vagy csak jól kiünnepeltük magunkat, és visszaszöktünk mindennapi életünk sáncai mögé. Isten sebei kifakadnak az ünnep utáni (és alatti) mindennapjainkat látva. A keresztény élet sebkötöző élet, amelyben egymás és mások sebeit kötözzük, gyógyítjuk. A „nyugodt-álmú árulók” és a nem vállalt jézusi élet mára nehéz helyzetbe sodorta a körülöttünk lévő világot.

elszámolás...

gazdám a kertet szerettem...
ám vele jól mégsem bántam...
a magokat rosszkor vetettem...
amikor már fagyott akkor ástam...
a szőlőre későn került a permet...
varjak vérezték halálra
a kosaradba kívánczozó meggyet...
gazdám a kertet szerettem...
de vele rosszul bántam...
telet hordozó szél zúg-zokog szememben...
kiszáradt kőrok között koppan
csizmaid viselő lábam...

Az embernek számot kell adnia a megtett útról. Szeretünk, de mégis „rosszul bánunk” életünk majd minden terével, legyen szó az érzelmekről, a döntésekről, a kapcsolatokról vagy a feladatvállalásokról. Szeretjük a körülöttünk lévő világot és embereket, de mégsem bánunk jól velük. És magunkkal sem. Az embernek mégis van vigasza. Bár lépteinket mi irányítjuk, de „Isten csizmája” van a lábunkon. Istennel való kapcsolatunk természetes ősi együvé tartozás, velünk van minden botlásunkban és hiányunkban. Így magunkon viseljük a remény zálogát.

még...

Őrizlek
még
mínt
álmatlan
búzaszagot
a
júliusi
kaszlak...
szeretlek
még
müként
éhező
éji
vándor
a
csillagot
mely
botjával
együtt
háza felé
baktat...
és
várlok
még
müként
hajdanán
kezem
kifáradt
koppanását
várta
anyám
hófehér
házán
a
nyitva
hagyott
ablak...

Őrizni, szeretni és várni – mindhárom érzés a valakihez tartozás legteljesebb megélése. Még akkor is, ha a költői képek a múltba repítenek, búzaszagos éjszakákba, csillagos estékre és nyitva hagyott ablakokba. Kihez tartozunk? Istenhez, szerelmeinkhez, vagy saját magunk súlypontjait keressük – teljesen mindegy. Nem kell megnevezni. A lét mély sóhajtása ez, a szeretet mindennapi kenyerének éhséges vágya: És van mire emlékezni! Hiszen hordozzuk a létezés alapélményeit: őriztünk, szeretünk és vártunk. Mi is másokat, ahogy mások is minket.

téli kis dal...

Esteledik
esteledem...
fáradt kis
csillag
csatangol át
szent-szemedén...
hajában
behavazott
hajtűdet
megkeresem...
csóford
meleg
csuprába
csordul
ezer-sebem...
Esteledik
esteledem...

A szerelem és a párunkkal való összetartozás gyönyörű verse ez. Az érzelmek nem felszínesek, teljesek, mélyek, egzisztenciálisak. Vágy a nő, vágy a férfi után. Mert a teljes szerelmi kapcsolat az igazi gyógyulás. Kitérülködés, megpihenés, feloldódás. Gyógyító, teremtő erő. És az élet utolsó szakaszában még fontosabb ez, hiánya még fájóbb. Minden impresszió (legyen az a szem csillogása vagy egy elvesztett hajtű) magában hordozza a kapcsolat hiánytalanságát. Mert minden hordozhatja a másikat, és így teljessé tehet.

ha egyszer...

ha egyszer nagyon-nagyon fázol
itt vagyok: téged váró jászol
ha egyszer majd sírnál hajnalig
szemem partján rád-váró ladik
ha egyszer a remény elloboz
itt vagyok: hallgató templomod
ha nem lesz már vigyázó öröd
itt vagyok: varjúverő csöszöd
ha egyszer hullhullhull a levél
itt vagyok: ne félj: nyugodt legyél

Személyes fájdalom, az elválás fájdalma fogalmazódik meg ebben a versben. Egy embertől, vagy akár Istentől is el lehet válni, de az érzelmektől, emlékektől, gondolatoktól sohasem. Azok ott maradnak a háttérben, biztos, megingathatatlan pontként. Persze csak akkor, ha az érzelmek, gondolatok és emlékek tényleg igazak és teljesek voltak. És ez hordozza a másik fél számára a biztonságot, a visszatérés lehetőségét. Tékozló fiúk és tékozló lányok vagyunk. Jó élni abban a tudatban, hogy valaki van mögöttünk, ott a háttérben, az élet vagy az örök élet terein, akivel megtörtént az összetartozás megéléseinek csodája. Minden fájdalom, meg nem értés, bántás ellenére. Akik szeretnek, ezt a csodák jelentik egymás számára. Isten vagy a szerelmünk, ezáltal is mindegy, hiszen a létezés összekapcsolt szereplői ezek egy-egy ember életében. Ugyanakkor egy a vágyakozás is, mert a kető együtt teszi teljessé az életünket.

Garay András

AZ „Érted vagyok” AZ INTERNETEN

Örömmel tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy lapunk (2001-ig visszamenőleg) már az Országos Széchényi Könyvtár archívumában is megtalálható, és ebben az adatbázisban például nevek, kifejezések, témák alapján a szövegkeresés is lehetséges:

<http://www.epa.oszk.hu/html/vgi/boritolapuj.phtml?id=02395>

A könyvtár tájékoztatása szerint az egyedi cikkek adatai visszakereshetők a <http://www.matarka.hu>, valamint a <http://ehm.ek.szte.hu/ehm> adatbázisban.